

Dátum vydania usmernenia:
Dátum účinnosti usmernenia:
Verzia:

05. 12. 2018
05. 12. 2018
1.6

**Usmernenie pre prijímateľov k zabezpečeniu pohľadávky poskytovateľa
zo Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku
v rámci dopytovo – orientovaných projektov**

1. Tento dokument sa vzťahuje na zabezpečenie vzniknutej alebo budúcej pohľadávky Slovenskej republiky v správe Ministerstva hospodárstva SR ako sprostredkovateľského orgánu pre operačný program Výskum a inovácie (ďalej len „poskytovateľ“), konajúceho v mene riadiaceho orgánu pre operačný program Výskum a inovácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v súlade so Zmluvou o vykonávaní časti úloh riadiaceho orgánu pre OP VaI sprostredkovateľským orgánom, reg. č. 136/2015-2050-1200 v platnom znení, v súvislosti so zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) v prípadoch, ak poskytovateľ podľa článku 5 ods. 5.2 zmluvy o poskytnutí NFP vyžaduje zabezpečenie pohľadávky.
2. Tento dokument má záväzný charakter.
3. Účelom zabezpečenia je zefektívnenie vymožitelnosti pohľadávok štátu voči prijímateľom, ktoré v súvislosti s uzatvorenými zmluvami o poskytnutí NFP, s cieľom predchádzať vzniku nedobytných pohľadávok v čo najvyššej možnej miere. Vzhľadom na povinnosť ochrany finančných záujmov Európskej únie vyplývajúcej pre poskytovateľa zo zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon č. 292/2014 Z. z.“), ako aj z hľadiska dodržiavania povinností správcu majetku štátu a pravidiel rozpočtovej disciplíny, je poskytovateľ povinný postupovať tak, aby v budúcnosti nevznikali pochybnosti ohľadom toho, ako postupoval veriteľ/správca majetku štátu pri nakladaní s pohľadávkami štátu vo vzťahu k ich zabezpečeniu a následnému uspokojeniu v najväčšom možnom rozsahu.
4. **Prijímateľ je povinný zabezpečiť budúcu pohľadávku poskytovateľa minimálne vo výške 100 % z NFP v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP.**
5. Poskytovateľom prednostne akceptovaný spôsob zabezpečenia pohľadávky v rozdelení podľa príslušných výziev je uvedený v tabuľke nižšie.

Kód výzvy	Prednostne akceptovaný spôsob zabezpečenia pohľadávky ¹
OPVaI-MH/DP/2016/1.2.2-02	Zabezpečenie zriadením záložného práva
OPVaI-MH/DP/2016/3.1.1-03	Zabezpečenie zriadením záložného práva
OPVaI-MH/DP/2016/3.3.1-04	Zabezpečenie zriadením záložného práva
OPVaI-MH/DP/2017/4.1.1-07	Zabezpečenie zriadením záložného práva

¹ Ide o prednostne akceptovaný a odporúčaný spôsob zabezpečenia budúcej pohľadávky, pričom poskytovateľ si vyhradzuje právo navrhovaný predmet zabezpečenia neakceptovať v súlade s popisom nižšie. Pohľadávku je možné zabezpečiť aj využitím iných zabezpečovacích prostriedkov (napr. banková záruka, ručenie, zabezpečovacia zmenka).

OPVaI-MH/DP/2017/3.3.1-08	Zabezpečenie zriadením záložného práva
OPVaI-MH/DP/2017/3.3.1-09	Zabezpečenie niektorým zo zabezpečovacích prostriedkov, prípadne ich kombináciou (napr. zriadenie záložného práva, zabezpečovacia zmenka, banková záruka, ručenie) ²
OPVaI-MH/DP/2017/3.3.1-10	Zabezpečenie niektorým zo zabezpečovacích prostriedkov, prípadne ich kombináciou (napr. zriadenie záložného práva, zabezpečovacia zmenka, banková záruka, ručenie) ²
OPVaI-MH/DP/2017/3.3.1-14	Zabezpečenie zriadením záložného práva
OPVaI-MH/DP/2018/1.2.2-15	Zabezpečenie niektorým zo zabezpečovacích prostriedkov, prípadne ich kombináciou (napr. zriadenie záložného práva, zabezpečovacia zmenka, banková záruka, ručenie)

² Vzhľadom na charakter výzvy zabezpečenie pohľadávky zriadením záložného práva k predmetu projektu nebude v súlade s týmto Usmernením považované za také zabezpečenie, ktoré by plnilo zabezpečovaciu a uhradzovaciu funkciu.

6. Pri zabezpečovaní pohľadávok, vrátane výberu zabezpečovacieho prostriedku alebo postupu si poskytovateľ vyhradzuje právo postupovať primerane podľa metodického pokynu Centrálného koordinačného orgánu č. 19 v platnom znení.
7. Pre zriadenie a vznik záložného práva a primerane aj pre iné zabezpečovacie prostriedky slúžiace pre zabezpečenie záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy o poskytnutí NFP platia všetky podmienky uvedené v čl. 13 Všeobecných zmluvných podmienok k Zmluve o poskytnutí NFP (príloha č. 1).
8. Záložné právo sa zriaďuje na základe zmluvy o zriadení záložného práva, ktorej návrh vypracuje poskytovateľ na základe podkladov poskytnutých prijímateľom k zálohu, ktorý bude poskytovateľ akceptovať.
9. Ak bude prijímateľ zabezpečovať budúcu pohľadávku poskytovateľa zálohom, ktorého je vlastníkom, zmluva o zriadení záložného práva sa uzatvorí medzi poskytovateľom ako záložným veriteľom a prijímateľom ako záložcom (dvojstranná záložná zmluva). Ak bude prijímateľ zabezpečovať budúcu pohľadávku poskytovateľa zálohom, ktorého vlastníkom je tretia osoba (dodávateľ, partner alebo iná osoba), zmluva o zriadení záložného práva sa uzatvorí medzi poskytovateľom ako záložným veriteľom, treťou osobou, ktorá je vlastníkom zálohu ako záložcom a prijímateľom ako záložným dlžníkom (trojstranná záložná zmluva).
10. Hodnota zálohu sa určí:
 - a) znaleckým posudkom v prípade nehnuteľností (nie starším ako 6 mesiacov ku dňu jeho predloženia poskytovateľovi), obchodného podielu (nie starším ako 3 mesiace ku dňu jeho predloženia poskytovateľovi) alebo hnutelných vecí okrem prípadu podľa písm. b) (nie starším ako 3 mesiace ku dňu jeho predloženia poskytovateľovi), alebo
 - b) obstarávacou cenou huteľnej veci bez DPH na základe faktúry vystavenej dodávateľom tejto huteľnej veci alebo výnimočne na základe iného obstarávacieho dokladu, ak k momentu predloženia podkladov poskytovateľovi nevyhnutných na uzatvorenie záložnej zmluvy neuplynuli viac ako tri mesiace odo dňa nadobudnutia vlastníckeho práva záložcom k huteľnej veci, ktorá má byť zálohom.
11. Poskytovateľ individuálne posúdi navrhovaný záloh, pričom si vyhradzuje právo neakceptovať ho, ak navrhovaný záloh podľa posúdenia poskytovateľa neplní zabezpečovaciu a uhradzovaciu funkciu v takom rozsahu, aby v prípade realizácie záložného práva poskytovateľ mohol reálne uspokojiť svoju splatnú pohľadávku.
12. Pokiaľ ide o nehmotný majetok, poskytovateľ akceptuje zabezpečenie pohľadávky zriadením záložného práva k nehmotnému majetku v prípade, ak je takýto nehmotný majetok vytvorený pre potreby technologického zariadenia (huteľnej veci), je súčasťou obstarávacej ceny technologického zariadenia a je pre fungovanie tohto zariadenia nevyhnutný, pričom prijímateľ navrhne zabezpečiť pohľadávku poskytovateľa zriadením záložného práva k nehmotnému majetku a zároveň k technologickému zariadeniu. Prijímateľ v tomto prípade musí pri zriaďovaní záložného práva k nehmotnému majetku disponovať príslušnými právami v rozsahu umožňujúcim zriadiť záložné právo v prospech poskytovateľa.
13. V prípade neakceptovania navrhovaného zálohu prijímateľ môže zabezpečiť pohľadávku poskytovateľa navrhnutím iného zálohu alebo iným zabezpečovacím prostriedkom, pričom

ako iný zabezpečovací prostriedok je možné navrhnúť napr. bankovú záruku³, ručenie, zabezpečovaciu zmenku⁴.

14. V prípade zabezpečenia budúcej pohľadávky poskytovateľa zabezpečovacou zmenkou alebo ručením sa ako doplnkový zabezpečovací postup použije sledovanie bonity subjektu poskytujúceho zabezpečovací prostriedok. Poskytovateľ bude pri sledovaní bonity postupovať podľa Usmernenia k postupu určenia bonity subjektu v rámci dopytovo orientovaných projektov vydanom poskytovateľom a zverejnenom na webovom sídle www.opvai.sk (ďalej len „Usmernenie k určeniu bonity“). Monitorovanie bonity subjektu poskytujúceho zabezpečovací prostriedok a následky nesplnenia kritérií bonity subjektu sú uvedené v Usmernení k určeniu bonity. Postup podľa prvej a druhej vety sa nevzťahuje na zabezpečenie budúcej pohľadávky poskytovateľa zabezpečovacou zmenkou alebo ručením v rámci projektu prijímateľa realizovaného na základe výzvy OPVaI-MH/DP/2016/3.1.1-03 (ďalej len „Výzva 03“), a to na prijímateľa ako vystaviteľa zmenky a na avalistu alebo ručiteľa, ktorý je fyzickou osobou (t.j. v rámci Výzvy 03 sa sleduje bonita len v prípade právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa, ktorý je avalistom alebo ručiteľom).
15. V prípade zabezpečenia budúcej pohľadávky zabezpečovacou zmenkou, zabezpečenie vznikne v písomnej forme na základe dvoch Blankozmeniek odovzdaných vystaviteľom poskytovateľovi na základe a v zmysle podmienok súčasne uzatvorenej Zmluvy o vyplňovacom práve k blankozmenke (ďalej len „ZoVPB“).
16. Poskytovateľ akceptuje vystavenie a odovzdanie Blankozmeniek bez avalistu s výnimkou Výzvy 03. V prípade zabezpečenia pohľadávky zabezpečovacou zmenkou pri projekte v rámci Výzvy 03 poskytovateľ akceptuje vystavenie a odovzdanie Blankozmeniek s avalistom na základe a v zmysle podmienok súčasne uzatvorenej ZoVPB s avalistom. Avalistom môže byť:
 - a. právnická osoba, ktorá spĺňa podmienky bonity stanovené v Usmernení k postupu určenia bonity subjektu v rámci dopytovo orientovaných projektov,
 - b. fyzická osoba – podnikateľ, ktorá spĺňa podmienky bonity stanovené v Usmernení k postupu určenia bonity subjektu v rámci dopytovo orientovaných projektov,
 - c. fyzická osoba, ktorá je štatutárnym orgánom prijímateľa, spoločníkom právnickej osoby – prijímateľa alebo osobou s obdobným postavením, ako je spoločník v spoločnosti s ručením obmedzeným.
17. ZoVPB podpíše vystaviteľ na mieste určenom poskytovateľom, spravidla v sídle poskytovateľa, pokiaľ poskytovateľ zo závažných dôvodov neurčí inak; to isté platí pre podpísanie (vystavenie) a odovzdanie Blankozmenky, pričom túto podpíšu na mieste určenom poskytovateľom spolu s vystaviteľom aj avalisti (zmenkoví ručitelia), ak je to relevantné.
18. Vystaviteľ sa v ZoVPB zaviaže, že pokiaľ poskytovateľ v súlade so ZoVPB využije zmenkové vyplňovacie právo pred momentom, kedy budú všetky pohľadávky poskytovateľa

³ Príklad bankovej záruky akceptovateľnej zo strany poskytovateľa je prílohou tohto usmernenia. Pre účely riadneho zabezpečenia budúcej pohľadávky poskytovateľa prostredníctvom bankovej záruky **poskytovateľ odporúča prijímateľovi predložiť návrh bankovej záruky na odsúhlasenie poskytovateľovi pred vystavením bankovej záruky.**

⁴ Podľa § 25 ods. 9 zákona č. 292/2014 Z. z. na zabezpečenie pohľadávky poskytovateľa je poskytovateľ oprávnený prijať od prijímateľa zmenku ako zabezpečovací prostriedok.

zo Zmluvy o poskytnutí NFP alebo pohľadávky so Zmluvou o poskytnutí NFP súvisiace včas a riadne uspokojené, a to bez ohľadu na skutočnosť, či boli obe Blankozmenky vystaviteľovi v dôsledku zaplatenia zmenkovej pohľadávky poskytovateľom vydané, opätovne, za účelom zachovania zmenkového zabezpečenia pohľadávok poskytovateľa, vystaví a odovzdá poskytovateľovi ďalšiu, vedome neúplnú vlastnú Blankozmenku, s identickými náležitosťami a podmienkami ako sú dojednané v článku 13 Všeobecných zmluvných podmienok (ďalej len „VZP“), ktoré sú ako príloha č. 1 neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o poskytnutí NFP.

Prechodné ustanovenia k zabezpečeniu pohľadávky za výdavky za dodané tovary/služby/práce vzniknuté do konca roku 2018

19. Prechodné ustanovenia sa vzťahujú na zabezpečenie budúcich pohľadávok poskytovateľa

- a. v rámci výziev OPVaI-MH/DP/2016/1.2.2-02 (ďalej len „Výzva 02“), OPVaI-MH/DP/2017/4.1.1-07 (ďalej len „Výzva 07“) a OPVaI-MH/DP/2017/3.3.1-08 (ďalej len „Výzva 08“) a
- b. v rámci Výzvy 03 a OPVaI-MH/DP/2016/3.3.1-04 (ďalej len „Výzva 04“) s výnimkou nárokováných výdavkov v rámci nasledovných skupín výdavkov: 013, 014, 019, 512, 518 a 521 oprávnených v súlade s príslušnou výzvou.

20. V článku 5 ods. 5.2 Zmluvy o poskytnutí NFP a článku 13 ods. 1 VZP, ktoré sú ako príloha č. 1 neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o poskytnutí NFP, uzatváranej v rámci Výzvy 02, Výzvy 03, Výzvy 04, Výzvy 07 a Výzvy 08 je stanovené, že poskytovateľ nebude povinný poskytovať plnenie podľa Zmluvy o poskytnutí NFP dovtedy, kým mu prijímateľ nepreukáže spôsobom požadovaným poskytovateľom vznik platného zabezpečenia pohľadávky (aj budúcej) poskytovateľa voči prijímateľovi, ktorá by mu mohla vzniknúť zo Zmluvy o poskytnutí NFP, kde hodnota zabezpečenia bude spĺňať podmienky uvedené v článku 13 ods. 1 VZP.

21. Prechodnými ustanoveniami poskytovateľ umožňuje prijímateľom, ktorí:

- a. predložili poskytovateľovi žiadosť o platbu (ďalej len „ŽoP“) do termínu nadobudnutia účinnosti verzie 1.3 tohto usmernenia a administratívna finančná kontrola tejto ŽoP nebola ukončená do nadobudnutia účinnosti verzie 1.3 tohto usmernenia alebo
- b. predložia ŽoP v časovom rozmedzí od termínu nadobudnutia účinnosti verzie 1.3 tohto usmernenia do 31. januára 2019⁵ vo vzťahu k výdavkom vzniknutým do 31. decembra 2018,

splniť povinnosť zabezpečenia budúcej pohľadávky poskytovateľa podľa Zmluvy o poskytnutí NFP uzavretej na základe Výzvy 02, Výzvy 07 a Výzvy 08 a na základe Výzvy 03 a Výzvy 04 s výnimkou výdavkov uvedených v bode 19 tohto usmernenia⁶ do

⁵ Uvedený termín môže byť predmetom aktualizácie zo strany poskytovateľa.

⁶ V prípade nárokováných výdavkov v rámci skupín uvedených v bode 19 tohto usmernenia vo Výzve 03 a Výzve 04 sa tieto prechodné ustanovenia nepoužijú a naďalej pri nich platí povinnosť zabezpečenia budúcej pohľadávky

- 3 mesiacov⁷ od úhrady ŽoP⁸ zo strany poskytovateľa. Poskytovateľ v nadväznosti na prvú vetu tohto bodu nebude požadovať zabezpečenie budúcej pohľadávky pred úhradou ŽoP a vyplatí NFP alebo jeho časť podľa ŽoP po vykonaní finančnej kontroly v súlade so Zmluvou o poskytnutí NFP a Systémom finančného riadenia, ak prijímateľ splní ostatné podmienky potrebné k poskytnutiu NFP v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP.
22. Zabezpečenie pohľadávky v lehote 3 mesiacov od úhrady ŽoP zo strany poskytovateľa sa pre účely týchto prechodných ustanovení považuje za zachované, ak v danej lehote dôjde k uzavretiu záložnej zmluvy alebo k vystaveniu a predloženiu zmenky alebo bankovej záruky alebo vyhláseniu o ručiteľskom záväzku.
23. Prijímateľ môže pri zabezpečení budúcej pohľadávky poskytovateľa postupovať podľa týchto prechodných ustanovení iba za podmienky uzavretia dodatku k Zmluve o poskytnutí NFP, ktorého obsahom budú skutočnosti vyplývajúce z týchto prechodných ustanovení.
24. Poskytovateľ zároveň upozorňuje prijímateľov, že v prípade, ak prijímateľ nezabezpečí budúcu pohľadávku poskytovateľa zo Zmluvy o poskytnutí NFP uzavretej na základe Výzvy 02, Výzvy 03, Výzvy 04, Výzvy 07 a Výzvy 08 v súlade s týmito prechodnými ustanoveniami do 3 mesiacov odo dňa úhrady NFP, poskytovateľ to bude považovať za podstatné porušenie Zmluvy o poskytnutí NFP, ktoré oprávňuje poskytovateľa odstúpiť od Zmluvy o poskytnutí NFP a požadovať vrátenie vyplateného NFP.

Prechodné ustanovenia k zabezpečeniu pohľadávky za preddavkové platby a „priebežné, resp. čiastkové plnenia“ vzniknuté do konca roku 2018

25. V súvislosti s umožnením oprávnenosti výdavkov, ktoré vznikli
- a. na základe preddavkových platieb v nadväznosti na *Usmernenie pre prijímateľov k uplatneniu preddavkových platieb v rámci dopytovo-orientovaných projektov v gescii Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky*⁹, alebo
 - b. na základe tzv. „priebežného, resp. čiastkového plnenia“ (t.j. ide o plnenia dodané/poskytnuté/vykonané Dodávateľom na základe zmluvy s Prijímateľom, ktoré ešte neboli zaradené do majetku prijímateľa, pričom nebol dodaný/poskytnutý/vykonaný celý predmet plnenia podľa zmluvy, ktorý má byť zaradený do majetku) v nadväznosti na *Príručku pre prijímateľa pre dopytovo-orientované projekty operačného programu Výskum a inovácie v gescii Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky*⁹
- poskytovateľ prechodnými ustanoveniami umožňuje prijímateľom splniť povinnosť zabezpečenia budúcej pohľadávky poskytovateľa podľa Zmluvy o poskytnutí NFP uzavretej na základe Výzvy 02, Výzvy 07 a Výzvy 08 a na základe Výzvy 03 a Výzvy 04

poskytovateľa zo Zmluvy o poskytnutí NFP pred poskytnutím NFP, a to minimálne vo výške týchto výdavkov predložených v rámci ŽoP.

⁷ Pri určení hodnoty zálohu sa postupuje podľa bodu 10 tohto usmernenia. V súlade s bodom 10 sa pri určení hodnoty hnuťelnej veci ako zálohu bude vychádzať z obstarávacej ceny hnuťelnej veci bez DPH iba v prípade, ak k momentu predloženia podkladov poskytovateľovi nevyhnutných na uzatvorenie záložnej zmluvy neuplynuli viac ako tri mesiace odo dňa nadobudnutia vlastníckeho práva záložcom k hnuťelnej veci, ktorá má byť zálohom.

⁸ V súlade s čl. 18 ods. 1 VZP sa deň pripísania platby na účet Prijímateľa považuje za deň úhrady ŽoP.

⁹ Zverejnené na webovom sídle www.opvai.sk v časti Metodické dokumenty v gescii MH SR.

s výnimkou nárokových výdavkov v rámci nasledovných skupín výdavkov: 013, 014, 019, 512, 518 a 521 oprávnených v súlade s príslušnou výzvou po úhrade ŽoP,¹⁰ a to najneskôr do 1 mesiaca odo dňa nadobudnutia vlastníckeho práva

- i. k predmetu plnenia, ku ktorému sa vzťahujú nárokové preddavkové platby, alebo
- ii. k celému predmetu plnenia podľa zmluvy s Dodávateľom, ktorý má byť zaradený do majetku prijímateľa a ku ktorému sa vzťahuje nárokové „priebežné, resp. čiastkové plnenie“.

Poskytovateľ v nadväznosti na prvú vetu tohto bodu nebude požadovať zabezpečenie budúcej pohľadávky pred úhradou ŽoP a vyplatí časť NFP podľa ŽoP po vykonaní finančnej kontroly v súlade so Zmluvou o poskytnutí NFP a Systémom finančného riadenia, ak prijímateľ splní ostatné podmienky potrebné k poskytnutiu NFP v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP.

26. Prijímateľ môže pri zabezpečení budúcej pohľadávky poskytovateľa postupovať podľa týchto prechodných ustanovení iba za podmienky uzavretia dodatku k Zmluve o poskytnutí NFP, ktorého obsahom budú skutočnosti vyplývajúce z týchto prechodných ustanovení. Súčasťou dodatku k Zmluve o poskytnutí NFP bude záväzok zabezpečiť pohľadávku poskytovateľa v zmysle bodu 25 tohto usmernenia.
27. Na prechodné ustanovenia k zabezpečeniu pohľadávky za preddavkové platby a „priebežné, resp. čiastkové plnenia“ vzniknuté do konca roku 2018 sa aplikujú primerane body 22 a 24 tohto usmernenia.

Príloha:

Príklad bankovej záruky

¹⁰ V prípade nárokových výdavkov v rámci skupín uvedených v bode 25 tohto usmernenia vo Výzve 03 a Výzve 04 sa tieto prechodné ustanovenia nepoužijú a naďalej pri nich platí povinnosť zabezpečenia budúcej pohľadávky poskytovateľa zo Zmluvy o poskytnutí NFP pred poskytnutím NFP (úhradou ŽoP), a to minimálne vo výške týchto výdavkov predložených v rámci ŽoP.